

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Leon XIII. na smrtni postelji.

Sprejmite, Slovenci, iz Rima naslednjih sebi in vesoljni sv. cerkvi tužnih, a v vašem verskem življenju povzdigajočih vas poročil.

Leon XIII. umira — pišejo izza 7. t. m. — morda le še prav malo ur, tako sodimo mi v svojem kratkovidenju — in Leon stopi pred sodnji stol onega, kojemu je namestoval nad 25 let na prestolu sv. Petra na zemlji. Tudi njegova bolezen, Slovenci, vam boji svetilka, kako nam umirati. Zato čujte o njej nekoliko natančnejega. Tako boletuje in umira pravičnik.

Od petka, 3. t. m. začnši se je povesnilo Leonovo zdravstveno stanje. A še le nedeljo, 5. t. m., so se jela izdajati vradna poročila o njegovi bolezni. Bolezen se je zelo hitro vhujevala. Radi visoke starosti in pa radi v pljučih nastalega vnetja je bil položaj kojkoj zelo resnoben.

Soboto opoldne 4. t. m. je vsled naročila visocega bolnika po pismu državnega tajnika kardinala Rampolla prejel kardinal-vikarij rimskemu mestu Respighi izraženo to željo: da bi sv. oče prejel rad nedeljo sv. popotnico na slovesen način in ob navzočnosti celotnega zbora kardinalov in papeškega dvora.

Kojkoj na to je naročil kard.-vikarij, naj se sv. Rešnje Telo izpostavi v rimskih cerkvah in naj se ob sv. mašah moli za papeža zbirna, tiha in poobhajilna molitev.

A ker so sv. očetu hitroma upadale telesne moči, izvršilo se je ponedeljku namenjeno previdenje že nedeljo večer. Kar-

dinali in papeški dostojanstveniki so se zato koj nemudoma obvestili o tej nameri.

Krog 9. večerne ure je bilo zbrano to dostojanstvo v pavlinski kapeli vatikanske župne cerkve. Na prostoru pred vatikanom je pa vrvela te velike svetičnosti pričakujoča na tisoče broječa množica. Obhod sv. Rešnjim Telesom se je vredil tako-le: Načelovali so v rdeče oblečeni papeževi nosilci; njim so sledili 4 tajni komorniki Misciatelli, grof Zichy, Scapinelli in Sanz de Samper: vsi 4 s prižganimi svečami. Za obema papeškima omenjenim sledujočima ceremonijarjema Marzolini in Respighi je stopal župnik apostolskih palač, izpovednik in zakristan sv. očeta, naslovni škof Pifferi, avguštinski redovnik, noseč sv. Rešnje Telo. Majordom je držal nad sv. Rešnjim Telesom razpet baldakin, veliki komornik je nosil papeževo stolo. Sledil je oficirski zbor papeževe častne garde načelujoč mu knez Rospigliosi; za njimi načelniki papeških gard; zbor nadškofov in škofov; prelati; papeževi komorniki duhovskega in svetnega stanu. Častno stražo ob straneh so temu pač veličastnemu obhodu oskrbovali švicarji; špalir na obeh straneh pa so mu osnovali bili bivalci vatikana, zbrani v popolnem številu. Na pragu iz klementinske sobane v papeške zasebne sobane je pričakovalo obhoda s sv. popotnico 16 kardinalov. Od tu so se pridružili tudi oni obhodu. Tu so odstopili švicarji in je prevzela njihovo službo palatinska častna straža. V tretji predsobani je odstopila ta straža in oddala svojo imenitno službo oddelku papeževe

častne garde. Obhod je krenil skozi prestolno sobano v tajno predsobo.

V teh dveh zadnjih prostorih je ostala večina vdeležnikov. Imenoma navedeni in pa kardinali so vstopili v sobo za privatna zaslišanja. Tu so se ustavili. — V papeževo sobo-spalnico pa so šli od tod: Izpovednik župnik-škoč Piñeri z Najsvetejšim, majordom, veliki komornik, 3 palatinski kardinali di Pietro kakor prodatar, Rampolla kakor državni tajnik in Macchi kakor tajnik za breve, 4 zgoraj imenovani tajni komorniki, oba ceremonijarja, podzakristan in papežu vnuk grof Kamilo Pecci. Zeleni zastor, ki malo le enookneno spalničico deli v 2 dela, je bil odtegnjen. Postelja je stala ob zidu oknu nasproti, zglavje jej je obrnjeno bilo proti sobi zasebnim zaslišanjem. Sredi sobe je stala pozlačena mizica, gorele so za sv. Rešnje Telo na njej 4 sveče. Postelji na desno so se vstopili majordom in veliki komornik, za njima 4 tajni komorniki. Na levo 3 palatinski kardinali in tajni komornik grof Kamilo Pecci. Izpovednik Piñeri se je približal papeževi postelji, ob strani sta mu bila telesni zdravnik dr. Lapponi in sobni sluga Centra. Z jasno besedo je sedaj msgr. Piñeri opomnil papeža svetega dejanja, ki se izvrši to trenutje. Obličje se je sv. očetu ob teh besedah nekako zamaknilo. Majordom Cagiano je prebral na to izpoved sv. vere. Podzakristan je razgrnil čez prsi sv. očeta belo pregrinjalo in veliki komornik ga je odel papeško stolo. Nato je izgovoril Leon XIII., da so jhi imevali vsi pričujoči — besede: „Domine non sum dignus — Gospod nisem vreden.“ Navzočniki se ob tem velikem prizoru niso mogli premagovati: polile so večino njih solze. — In Kristov namestnik na zemlji je Krista prejel za popotnico.

Po izvršenem sv. dejanju je vstopil iz kardinalske vrste v predsobani tu sem v spalnico francoski kardinal ob kuriji Matthien ter je poljubil sv. očetu roko. Sledili so mu vsi ostali kardinali. Z nekaterimi njih je nekaj malega izpregovoril sv. oče. Kardinalu Ferrata pa je dejal: „Naša pot je v večnost.“

Nato so odšli vsi navzočniki in tihota je nastala v papeževi spalnici. V predsobane pa so se gnetli diplomati, dostojanstveniki in rimski patriciji, da so vprašali, kako in kaj je z zdravjem.

V noči od nedelje 5. t. m. do ponedeljka 6. t. m. ni bilo sv. očetu spanja; a postalo mu ni znatno slabše. Le da je hud kašelj mučil od časa do časa bolnika.

Krog 5. ure zjutraj ponedeljek je zahteval sv. oče kar na enkrat, naj se mu dostavi prvi odtisek svojega latinskega epigrama, ki ga je zložil bil menda sv. Anzelmu na čast. Kojkoj so mu zahtevani odtisek donesli iz vatikanske tiskarne in papeški bolnik je nekaj novih stihov narekoval zasebnemu kapelanu Angeli.

Poročila o papeževi bolezni izza vtorka, 7. t. m., so že nekako vgodnejša. A proti večeru so se splošno poslabšala.

Zato se je zdelo vmestno, da se je Leonu XIII. podelil zakrament sv. poslednjega olja že koj v tej noči, 7. t. m. ob pol 11. uri.

Izpovednika msgr. Piñeri so to pot spremljali majordom Cagiano, veliki komornik, 4 tajni komorniki Misciatelli, grof Zichy, Scapinelli in Sanz de Samper, papeževa vnuka grof Kamilo in Rikard Pecci ter generalni poročnik, poveljnik papeževi častni gardi knez Rospigliosi, namestni intendant papeževih palač marki Julij Sacchetti in donašalec papeževe zlate vrtnice grof Sodrini. Msgr. Piñeri je šel po sv. olje v spremstvu kapelanov Angeli in Marzolini v papeževo kapelo in je nesel odtod v spalnico Leona XIII. — Ko je ob tem sv. dejanju hotel eden kapelanov bolj poravnati papežu malo na noter vpognjene prste na roki, menil je sv. oče, da mu namestavajo maziliti dlan in koj naznanil, kako mu je dlan maziljena že ob viših maziljenjih: ko je bil maziljen namreč mašnik in škof ter je ob tem obrnil roko, naj se mu mazili njena zunanost. Vest o podeljenem sv. olju je bila o polnočni uri razširjena že po vsem Rimu in po vsej pravici se je sklepalo, da je življenje sv. očeta na koncu. In toliko bolj, ker je ceremonarj, tajni komornik Respighi

obvestil velikega penitencijarja kardinala Vanutelli, naj bo vsak trenutek pripravljen, da sv. očetu podeli papežev blagoslov za smrtno uro. To je ob umirajočih papežih namreč opravek tega kardinala.

Tako je bilo to noč od 7. — 8. t. m. A v sredo jutro, 8. t. m. so se čudili celo 3 ob papežu poslujoči zdravniki, da še živi. Še nepričakovaneje se jim je pa zdelo to, da je po noči papež mogel vžiti nekoliko jedi.

Sredo 8. t. m. ob 5. jutro je prejel sv. oče sv. obhajilo v pobožnostni namen iz rok tajnega komornika Marzolini, ki je maševal v kapelici ob papeževi spalnici.

Koj po maši je zahteval časnik „Voce della Verita“. Prosil je, naj se mu prebere poročilo o seji rimskega mestnega zbora, v koji so slovesnim načinom izrekli mestni odborniki željo — versko misleči in tudi vsi nasprotni — naj bi se Leonu XIII. še ohranila draga luč življenja. To isto je včinił mestni zbor v Neapolu. In laški kralj je odložil pot na Francosko. Krog 8. ure se je dal sv. oče prenesti za nekoliko časa celo v stol-naslanjač.

A to zboljšanje ni hotelo trpeti prav dolgo. Nastala je zopet večja slabota. Zato je ostal francoski kardinal ob kuriji, Matthien, vso noč od 8. — 9. t. m. v vatikanu; o polunoči je došel sem tudi francoski poslanik Nisard.

Četrtek, 9. t. m., je došel ob pol 10. jutranji uri telesni zdravnik dr. Lapponi poročat v prestolno sobo. Tu so bili kardinali Satolli, Rampolla, Oreglia, Casali, Martinelli, Respighi, Cavagnis in novi kardinal Nocella. Naznanil je tej gospodi, da slabost sv. očeta sicer ni večja, vendar teže sôpe in žila bje slabeje; konci prstov postajajo nekako višnjevi in roke ter noge omrzujô. Morda bo pa tudi zopet še treba odpraviti iz prsi vodo, ki se še nabira v prsni mreni. Sv. oče pa da je še zmiraj ob polni zavesti. Močni duh bojuje boj zoper oslabeledo telo.

To zadnje je pokazal bolni papež sosebno še s tem, da je včeraj izvršil breve in imenoval tajnikom konzistorijalne kongregacije ter sv. kolegija dosedanjega tajnika

za pisma do knezov, prelata Volpini. Ta služba ni bila namreč še oddana, od kar je njen imejitelj Nocella postal kardinal. A je nad vse imenitna: ker dokler papeža ni, ima ta tajnik v roki vse posle državnega tajnika. Vse pa je moralo osupniti, da je koj po imenovanju kap zadela novoizvoljenca. Sv. očetu tega niso hoteli naznaniti.

To imenovanje je zato potrebno bilo, ker s papeževo smrtjo prenehajo opravila skoraj vseh teh osebnosti, ki so z njim bile v neposrednji dotiki. Tako n. pr. koj neha služba državnega tajnika in njega namestnika. Zato se državni tajnik, kardinal Rampolla odpravlja tudi res že od včerajšnjega večera vun iz vatikana in gre v mesto bivat v stanovanje, kjer je kedaj bil Poljak, kardinal Ledóchowski in pozneje Leonu XIII. brat: Josip Pecci. Istotako jenja služba skoraj vsem duhovskim ter svetnim tajnim in častnim komornikom. Le tako zvani tajni in častni komorniki „di numero“ ohranijo tudi ob brezpapeštvu, svoje službe in svoje naslove. Vsi drugi papeški dostojanstveniki morajo v novo biti potrjeni po novem papežu. — Za kardinala-kamerarja Oreglia di Santo Stefano se je pripravilo že stanovanje pod papeževimi sobami. Neposrednje po smrti se vseli. Istotako se poslavljajo iz vatikana imenovani 4 tajni komorniki, prideljeni sv. očetu v službo.

Poroča se danes, da je papež sredo, 8. t. m. lahko prestal operacijo na prsih, po koji so mu vzeli tekočino, nastalo v prsni mreni. Močnemu s cela nenevarno, a staremu nekako opasno dejanje. Zaspal je nato malo. Ljudstvo, zbrano na trgu pred sv. Petra cerkvijo, se je razveselilo te novice. Edine osebe, ki se dopuščajo do papeža, so sedaj: oba tajna kapelana msgr. Angeli in Marzolini in njegovi vnuki. Zmiraj pa biva ob njem osebni zdravnik dr. Lapponi in zasebni sluga Centra. Dr. Lapponimu so priredili spalnico v Vatikanu.

9. t. m. pišejo še iz Rima, da je to jutro smehlja se sprejel papež zdravnike. Nezaslišano se zdi vsem to izboljšanje, ker od 8. do 9. t. m. je papež spal 5 ur in vendar so že 7. t. m. bili v Rimu vsak trenutek pripravljeni, da umre.

A 10. t. m. se poroča od tod, da je zopet slabše. Toda smrti posrednje še ne bo. Papež je vžil nekaj hrane in je še ob popolni zavesti. — Danes v posvet poklicani zdravnik Rozoni se je menda izrazil, da se bliža papeževa smrtna ura.

Sobota, 11. t. m. Včeraj so zopet sv. očetu vodo izpustili z vrezo v prsi. Današnje papežovo spanje je zdravo spanje; poprejšnje dni je bilo to bolj omotično spanje. — Današnji dan je bil papež dosti miren.

Nedelja, 12. t. m. se iz Rima poroča: Krepost Leonovega duha silno deluje. Noč od 11. do 12. t. m. je bila sv. očetu zelo mirna. Spal je nekaj ur. Ker se visokemu bolniku stopnjema izboljšuje, dan je bil v palači nekaj počitek načelnikom garde plemenitnikov, onim švicarske garde ter vatikanski žandarmeriji. Zadnje 3 dneve se papežovo zdravje sploh tako izboljšuje, da tega nobeden 3 zdravnikov ni pričakoval. Došlega zdravnika Mazzoni je papež smehljajoč se mu pozdravil, a ob enem se pritožil, zakaj da ga ne pusti iz postelje in da radi njega že 8 dni mora bivati v sobi! Piše se, da je papež prestal nevarnost in da vsaj za enkrat ne umrje. — Pravijo pa tudi, da je hotel danes celo nekaj pisem narekati dvorniku msgr. Angeli — a nad 2—3 besede naprej mu pa vendar ni šlo. V spalnici se večkrat odpirajo okna radi svežjega zraka.

Ponedeljek 13. t. m. Tudi v noči od 12. — 13. t. m. ni bilo z zdravjem na slabšem. Danes poročajo, da se skoraj gotovo popolnoma pozdravijo papeževa pljuča. Sedaj že sam časih zahteva

hrane, ki so mu je poprej morali le vsiljevati. Čudovita njegova telesnost kaže na to, kakor da bi vtegnil še več dni, morda tudi več tednov živeti — a nemogoče pa tudi ni, dostavljajo poročila, da premine brez smrtnega boja — kar naenkrat. Najbliža mu okolica, ki ga najbolj pozna — kakor n. pr. msgr. Marzolini pa zatrjuje, da se prav gotovo ne moti, če trdi: da se Leon XIII. še pozdravi. — Tretji papežu v pomoč poklicani zdravnik Rossoni je zbolel za nekako mrzlico. — Tudi državni tajnik kard. Rampolla se je moral v postelj podati; naporno delo teh zadnjih dni ga je vpognilo. — Nad vse zanimiva je po časnikih priobčena trditev zdravnika Mazzoni o bolezni Leona XIII. „Bolezen mu je“, meni ta veščak, „zopet na nekem prevratu, ali na bolje ali na slabše, pokaže se kmalu. Kakor je Leon XIII. za katoliški svet neka brezprimerna samosvoja prikazen, istotako je zdravniškemu svetu nekaka uganka, ki čisto svoje življenjske postave nosi v sebi.“

Toliko vam, Slovenci, o smrtni bolezni Leona XIII., ki ga tako ljubite. Spoznali ste tudi iz tega poročila, kaj je papež sv. cerkvi in vesoljnemu svetu. Molite zanj, da povoljno pred Bogom da odgovor oni, ki mu je vsojena na zemlji najvišja naloga in ga uprav radi tega čaka pred Bogom najnatančnejši račun. Priporočite se mu, naj pred Bogom prosi posebno za te, ki jih je na zemlji ljubil tako — za Slovane.

Sveta Magdalena.

(22. julija.)

Milost božjo oznanuje
Svete Magdalene god;
Ona zmote obžaluje,
Ji odpustil je Gospod.
Rožno stezo zapustila
Bila je nedolžnosti;
Jezusa je razžalila,
Zašla je v pregrešnosti.

Noge božje mu mazili,
Solz potoki tečejo,
In jih v srčnotužni sili
Zlati lasi brišejo.
Jezus vsmiljen se ozira
Milostno na grešnico;
Božje srce ji odpira,
In tolaži revico.

Srčna žalost jo je gnala
Iskat božje milosti;
Se je k Jezusu podala,
Ko v obednici sedi.
Tam se joče in vzdihuje,
Odpuščanja prosi ga;
Svoje grehe objokuje
Iz skesanega srca.

Magdalena več ne gleda
Nikdar na pregrešnosti;
Veselica ji preseda,
Srce le v nebo kipi.
In ko duša se ločila
Je iz grešnega sveta,
Se med angele vzdignila
V tovaršijo Jezusa.

Sveta Magdalena! prosi
Za nas grešnike vselej:
Naj Marija v smrtni rosi
Nam odpira sveti raj,
Da bi vekomaj veseli
Bivali pri Jezusu,
Tamkaj rajske pesmi peli
Ljubemu Zveličarju.

Simon Gaberc.

Sveti Peter Forerij (Fourier) in škof rezenški Mihael Wittmann, vstanovnika kongregacije ubogih šolskih sester „de Notre Dame“.

1. Sveti Peter Forerij.

(Dalje.)

Kdor ima šolo, ima mladino, in čegar je mladina, njegova je prihodnost. Zato izpodrivajo cerkev njeni sovražniki iz šole, da v nji neomajeno gospodarijo ter si zagotovijo prihodnost. To opazujemo danes, tako je bilo nekedaj.

Naš svetnik je dobro spoznaval, kako slabo je bilo preskrbljeno za mladino v njegovi župniji in po onih drugih krajih. Malo je bilo šol, in še te so bile slabe, posebno za deklice je bilo v tem oziru sila slabo preskrbljeno. Ni župniku Fourier-u vgajalo, da so učitelji tudi deklice poučevali; ni mu bilo všeč, da so dečki in deklice skupaj obiskovali šole. Srčno je želel, da bi se to izpremenilo, da bi učiteljice prevzele pouk in vzgojo deklic in da bi se v ta namen vstanovila cerkvena redovniška družba, ki bi se razširila po vseh katoliških deželah. Mnogo je mislil o tem, mnogo in goreče je molil ter prosil razsvitljenja in pomoči

od zgoraj. Bog je vslišal njegovo iskreno molitev. Poslal mu je v pomoč pobožno devico Alico Le Cleric, katera je živela v svoji družini blizu Mattaincourta.

Alica, hči pobožne in imenitne rodbine, je izprva živela posvetno, pa Bog jo je, kakor mnogo drugih pobožnih duš, po dolgi in hudi bolezni poklical na pot večnega življenja. Po groznem trpljenju in hudih preizkušnjah se je svetu popolnoma odpovedala in sklenila živeti le Bogu in ljubezni do bližnjega. Hitela je k župniku Petru, povedala mu, da je Bogu obljubila vedno devišstvo, opisala mu svoje dosedanje življenje ter opravila veliko izpoved. Videla je potem v čudnem zamaknjenju sv. Klaro in sv. Elizabeto, katerima je sama sebe ponudila ter prosila, naj jo sprejmeta v svoj red. A svetnici je nista hoteli sprejeti. Pokazali sta ji sredino dvorane, v kateri sta sedeli, in tukaj je videla Alica zibelko, iz katere je rastel klas, ovsen klas. Pri zibelki je bilo kladevce, ki je tolklo ob ta klas. Spoznala sem, je pisala pozneje Alica, da bom stopila v red, kateri bo mnogo trpel, pa razdružil se ne bo. Sklenila je po tej dogodbi stopiti v samostan.

Pridružile so se ji še štiri pobožne device, ki so skupno razodele svetniku-žup-

niku Petru svoj namen. Alica je želela, naj bi se nova redovniška družba ustanovila, družba, katera bi skrbela za vzgojo ženske mladine. To je bila tudi Petrova želja, katere pa ni razodel do sedaj še nikomur. Veliko je molil in čakal, da mu Bog naznani svojo sveto voljo v tej važni stvari. Zgodilo se je to v noči pred praznikom sv. Sebastijana 20. januarja 1598. Dozorel je v njem trden sklep, ustanoviti ženski red za vzgojo in pouk deklic. Dovolil je omenjenim svetim devicam, ki so se posvetile Bogu, da so prišle o božiču k polnočnici v posebni obleki, v črnem krilu in črnem pokrivalu na glavi. To je bil nekak začetek redu ubogih šolskih sester „de Notre Dame“. — Ker je bila družbica le zasebna, cerkveno ne še potrjena, živele so device na svojem domu, v svojih družinah; le o gotovih urah so se v Alicini hiši zbirale, da so skupno molile, premišljevale in se posvetovalle.

Neka pobožna gospa Fresnel jim je ponudila hišo za skupno stanovanje, in druga blaga gospa je obljubila, da hoče skrbeti za omiko in pouk postulantinj, t. j. onih, katere bi želele v to družbo stopiti. Ker je vedela pa, da v omenjeni hiši nimajo device stalnega doma, darovala jim je gospa Apremont lepo svoto denarja, s katero naj si kupijo v Mattaincourtu primerno in prostorno hišo. Ločile so se device od doma na dan pred praznikom presv. Rešnjega telesa. Razodele so župniku Petru, da hočejo pobožno in spokorno živeti v vedni molitvi in v uboštvu. Opravljale so v svojem stanovanju v Poussey-u, pol ure oddaljenem od Mattaincourta, v hiši, katero jim je bila prepustila gospa Fresnel, in v bližnji opatijski cerkvi pobožno duhovne vaje. Fourier je bil vesel in je hitel v Poussey ter devicam razodel, da je vzgoja deklic Bogu prijetno delo, in naj one prevzamejo pouk in vzgojo ženske mladine, kot glavni namen svojega poklica. Omenjeni blagi gospe sta jim preskrbeli in z vsim potrebnim priredili prostorno šolsko dvorano, v kateri so device odprle meseca julija 1598. prvo brezplačno dekliško šolo. Peter je določil učiteljicam in učenkam natančen dnevni red, in ukazal: katere predmete in kako naj se poučuje v

novi šoli. Gospa Apremont je poučevala učiteljice in učenke ročnih del. To je bila prva šola ubogih šolskih sester „de Notre Dame — naše ljube Gospe“.

* * *

Fourier ni imel namena pustiti sester dalje nego eno leto v Poussey-u. Tam naj bi se one le pripravljale za svoj poklic. Pred vsemi mesti je hotel Mattaincourtu preskrbeti doroboto brezplačne dekliške šole. Zatorej je določil, da so se device preselile v Mattaincourt, v hišo, katero je kupil in v praznik presv. Rešnjega telesa blagoslovil. Od petih je ena sestra odstopila, zato so se pa oglasile mnoge druge pobožne in omikane device, in so bile tudi sprejete v novo družbo. Živele so skupno; življenje njihovo je bilo spokorno in sila trdo. Postile so se strogo; par dni v tednu ob kruhu in vodi, molile so mnogo, delale nevtrudno. Fourier jim je bil vodnik in učitelj pravi duhovni oče in načelnik šoli ter bodočim učiteljicam, katere je sam moral izrežati. — Določil je strogo, da se ne smejo dekleta več sprejemati v deško šolo, ukazal, da se uči v dekliški učilnici razun veronauka tudi čitati, pisati, računati in priprostih ročnih del, šivanja, pletenja nogovic, krpanja perila in obleke. To je po našem menenju kmečkim dekletom tudi dandanašnji dovolj. Poglavitni namen šoli je bila dobra verska vzgoja, zatorej je moral ves nauk vrejen biti po verskih načelih ter je moral glavni namen podpirati lepo krščansko vzgojo. Šola je izvrstno delovala in vsestransko napredovala.

Kakor se čebelice iz starega panja rojijo ter si ustanovljajo nove domove, tako so tudi naše device s privoljenjem svetnikovim odpirale nove zavode na raznih krajih Lotaringije. Poslale so krdelce svojih sester v Saint Michiel, v Nanzig, Saint Nicolas, v Ponta Mousson. Povsod so se šole napolnile deklic, povsod so se sestre ljudem prikupile in priljubile po svoji ponižnosti, ljubeznjivosti, po svojem spokornem življenju in po lepih vspehih, katere so dosegle pri pouku in vzgoji šolskih deklic. Vodnik in

duša vsem zavodom je bil vedno sveti Peter Fourier. Šola v Nanzigu se je ustanovila posebno po želji vojvode Lotarinškega, Karola III. in njegovega sina škofa Meškega (Metz) in Strassburškega, ki je bil ob enem papežev pooblaščenec in prvostolnik Lotaringije. Fourier je hotel sedaj, ker je vedel, da je škof naklonjen njegovim zavodom, dobiti cerkveno odobrenje in potrjenje novemu redu, ki je bil do sedaj le zasebna pobožna družba. Dopolnil in izboljšal je pred petimi leti sestavljena redovna pravila, ki so obsegala 27 členov, v treh delih. Prvi del je dajal navodila o vodstvu te cerkvene družbe; drugi del je določeval življenje in posvečevanje udov, tretji del pravil je pa obsegal način pouka in vzgoje ter sploh delovanje družbe v blagor človeštva.

(Dalje prihodnjič.)

I. Bile.

VIII. nedelja po binkoštih.

Daj odgovor o svojem hiševanju.
(Luk. 16.)

„Daj odgovor o svojem hiševanju!“ — Ne le Bog govori tako do človeškega srca, nego sliši se ta beseda tudi sicer mnogokrat v človeškem življenju. Ljudje vele n. pr. komu: Bilo ti je naročeno oskrbovati to posestvo, kako si bil deloval — daj odgovor o svojem hiševanju? Poslali smo te kupčevat, koliko si pridobil na kupčevanju, koliko si porabil: daj odgovor o svojem hiševanju? Bili so ti izročeni denarji, kako si ž njimi ravnal: daj odgovor o svojem hiševanju. In mladeniču pravijo stariši ali predniki: Dobil si lepih talentov od Boga, koliko si z njimi pridobil: daj odgovor o svojem hiševanju. Dekletu govore: Preskrbeli smo te bili z vsem; dosti si se naučila za svoj poklic — kako rabiš svojim talentom: odgovor daj o svojem hiševanju!

Tako se v življenju povsod zahteva odgovor; in umen človek mora vravnati vsako svojih del tako, da je vedno pripravljen na odgovor temu, ki mu je vprašati ga pravica.

Kakor nepretrgana izkušinja se nam kaže vse človeško življenje: danes tirja ta,

jutri oni odgovora od tebe; ko pa odrasteš, če si še mlad, bodeš ti tak tirjalec na odgovor. Odgovarjati se moramo torej vsi mi — vsak po svojem — do tihega groba.

In sedaj ob smrti bi se menilo; sedaj je pa konec s trudnim Adamovim sinom, sedaj smo ga zasuli s prstjo na vek molčečo, sedaj omolkne tudi on — a temu ni tako! Mir mu bode sicer res dolgo in dolgo in tak mir, da ga na zemlji ni enacega dano. — A za vse, ki počivajo že v grobéh; za vse nas, ki nas polože šele vanje; za vse pride dan, ko nas tirjajo iz tihega miru pod zemljo na zelo resnoben očitni odgovor: na vesoljno očitno sodbo. To bo takrat, ko se prikaže znamenje Sinu človekovega v oblakih neba — on sam pa pride v svojem veličastvu in se vsa ljudstva vseh krajev in vseh časov zberejo pred njim.

Mislimo si, dragi, danes tisti veliki dan poslednje sodbe in mislimo si ljudi raznih stanov in razne starosti pred sodnim Kristovim stolom. Mislimo si, kako bomo sojeni pričo vseh zemeljskih bivalcev, kar jih je bilo, jih je sedaj na svetu in jih bode za nami. — To premišljevanje pa nam bodi v dušno izpodbudo.

*

„Daj odgovor o svojem hiševanju!“ — tako se glasi Sodnikova beseda sodnji dan zemeljskemu bogatinu. — Dal sem ti vsega v obilico; ni ti bilo trpeti ne lakote, ne vročine, ne mraza. Še po imenu nisi bil poznal revščine: one kôbne revščine, ki tare toliko ljudi. Glej, bogastvo je lepa stvar v modrih rokah; kaj vse ta, ki ima, zamore dobrega storiti ob tem, ko so revežu — in da je najboljšega srca — zvezane roke. Kako lahko oblači nage, nasituje lačne in napaja žejne ta, ki ima: dobrotnik postane lahko tak, da ga reveži blagrujô, počivajočega že v grobu. — Kako si torej ti hiševal s takim imenitnim božjim darom, kakor je bogastvo — daj odgovor v svojem hiševanju? — In blagor posvetnemu bogatinu, če more odgovoriti: Mogočni sodnik, olajševal sem bogastvom, ki si mi ga milostno dal, težave ljudem; olja sem vlival v pekoče jim rane.

„Daj odgovor o svojem hiševanju!“ — izpregovori Sodnik tisti dan predniku drugih. Postavil sem te na svečnik, da bi tvoja luč svetila ljudem. Ali si svaril svoje podložne in jih poučeval; ali ti ni otrpnila moč, ko si moral ponavljati svarjenje, ker te v prvo vbogali niso? Ali nisi gledal na osebo, ko ti je bila dolžnost kaznovati, nego ti je bil pred postavo vsak vsak enak: nizek in visok — človek vljudne zunanosti in oni, ki mu Stvarnik ni hotel lepo izobraziti obličja; pač pa mu morda daroval toliko lepše in nedolžnejše srce? Kakošen pa je bil, če si bil ljudstvu učitelj, tvoj izgled? Ali je bilo brezmadežno tvoje življenje, tako da so tvoji podložniki morali priznati o tebi: Ne le po prednikovih besedah, nego tudi po njegovem izgledu se ravnamo: Saj je najglasnejša pridiga vse njegovo življenje. Blagor ti tacemu predniku, ki zamoreš danes odgovoriti nebeškemu Sodniku: Ostri Sodnik, izkušal sem biti prednik po tvoji volji: Zvesto sem delal po slabi svoji moči; zato te prosim — milostiv mi bodi!

„Daj odgovor o svojem hiševanju!“ izpregovori Sodnik vesoljne sodbe dan starčeku, ki je preživel na zemlji mnogo let. Glej, velika starost je sama ob sebi božja milost, ker koliko ljudi pa je dočaka. „Starost je častitljiv venec“ — bereš v sv. pismu. A človek, ki dolgo živi, tudi lahko veliko greši, če ne živi po moji postavi. Kako si torej ti, ki sem ti dal na zemlji mnogo let; kako si ti izpolnil ta svoja leta? Si li rasteš še mladenič vsak dan kakor na telesu tako tudi na milosti pred Bogom in pred ljudmi? Ali si bil v moških letih izgled svojim soletnikom? Ali si bil starček tak, da se ti je — spoštuje te — blizalo mlado in staro ter iskalo od tebe modrih svetov? Ali je bilo vse tvoje življenje krščanskim čednostim jasno ogledalo? Če je temu tako, potem pa pojdi po trudapolnem potu v kraljestvo mojega Očeta. — In blagor starčeku, ki na ta sodnikova vprašanja odgovoriti sme in more: Moje življenje je bilo s tvojo pomočjo tako, da mi vest posebnega ne očita. Če

pa vsled človeške slabosti ni vselej vse bilo, kakor bi moralo biti, upam, da mi je že izbrisano ob tvojih sv. zakramentih, ki sem je že po rajne matere uku vse svoje življenje prejemal zvesto: saj sem se šibki Adamljan uprav ob njihovem prejemanju vselej ohrabroval dušno in telesno.

„Daj odgovor o svojem hiševanju“, začuje se sodnikova beseda tisti veliki dan tudi mladeniču, ki ga je v zgodnjih letih presadila božja roka s tega na oni lepši svet. Kaj meniš, dragi mladenič, ali ti velja moj izrek v moji sv. knjigi: „Consummatus in brevi explevit tempora multa — v kratkem je dokončal, a izpolnil je ob tem časa veliko?“ Ali imaš res — akopram si umrl za zemljo pred časom — imaš li res zaslug za nebesa toliko, kakor da bi bil živel mnogo let? — In ti, mladenič, ki si bil učenec, si li izpolnoval zvesto ne pretežke dolžnosti, ki si jih v tem poklicu imel? Glej, saj mladenič v tvojem poklicu nima obilo dolžnosti: vsak poznejši stan, v kateri pride po božji volji, jih ima več. Druzega ti naloženega ni — nego vbogati in se učiti. Torej, ali si bil prednikom poslušen; so te li veselili lepi nauki v šoli in v cerkvi? Si li sledil tem naukom? — Kako je z nedolžnostjo tvoje duše? Ali si mi donesel krstno obleko neomadežano pred ta sodnji stol? — In blagor ti, mladenič, presrečen učenec, ki božjemu Sodniku na ta vprašanja s sv. Pavlom vred moreš govoriti: „Tvoja milost ni bila prazna v meni;“ — delal sem tvojo pomočjo; upam, da sem torej izpolnil kolikor toliko dolžnosti, ki jih ima mladenič in učenec.

„Daj odgovor o svojem hiševanju!“ ta Sodnikova beseda se razlegne sodnji dan vsem sojenim — in kdor bo mogel oddati natančen račun, blagor njemu. Vsi ljudje vseh krajev in vseh časov mu bodo voščili srečo; nebesa pa ga od slej prejmejo med svoje bivalce ter se zaprejo za njim za vedno večne čase. — Dragi! Da bi vsi vi, da bi jaz srečno mogel dati odgovor tisti dan vseh nas Stvarniku in Sodniku! Amen.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni: Makso Brusovi, pred škofijo 12.